

OMSLAG

Het heiligenboek

Florianus. Mis begrepen beschermer van de gemeenschap Tom Zwaenepoel

Volgens een *passio* (heiligenleven van een martelaar) uit de achtste eeuw wordt Florianus geboren in Zeiselmauer bij Wenen. Hij leeft in Lauriacum, een stad gegroeid uit een Romeins legerkamp op de plek waar zich vandaag Lorch uitstrekt, een wijk van de stad Enns in Opper-Oostenrijk. Florianus wordt gedoopt en christelijk opgevoed. Aanvankelijk is hij officier in het Romeinse leger, later hoofd van de kanselarij van de Romeinse stadhouder in Lauriacum. Tijdens de vervolging onder Diocletianus probeert hij christenen vrij te kopen. Zijn weigering om heidense goden te aanbidden leidt in 304 tot zijn arrestatie. Florianus doorstaat elke marteling, ook als zijn schouderbladen met scherp ijzer worden gebroken. Dan wordt hij tot de vuurdood veroordeeld, maar de vlammen deren hem niet. Uiteindelijk wordt hij met een molensteen om de hals in de Enns gegooid. Hij sterft op dezelfde dag als zijn veertig medebroeders in de kerker, de martelaren van Lorch. Zoals alle martelaren uit de kerkgeschiedenis is Florianus een moedig christen die zich vol overtuiging en enthousiasme inzet voor

Christus, zijn geloof en zijn volgelingen. Hij is niet uit op het buitengewone. Hij wil enkel het gewone, het alledaagse buitengewoon goed en betrouwbaar uitoefenen. In de schilderkunst wordt de heilige Florianus afgebeeld als soldaat met vaandel, lans, emmer water, molensteen om de hals en palm. Het patronaatschap van Florianus kent een interessante historische evolutie. In de middeleeuwen geldt hij als patroon voor een 'goede' dood. In die hoedanigheid kan hij tijdens de laatste levensuren de 'vlammen' van de laster en het slechte geweten blussen en de ziel troost verlenen. Sinds de vijftiende eeuw wordt hij aangeropen bij vuur- en watergevaar. De angst voor het onberekenbare geweld en de verwoestende gevolgen van deze natuurelementen zit diep in ons. Ze zijn uitdrukking van de onmacht van de mens. Florianus geldt als 'waterheilige' omdat hij in de rivier de Enns gestorven is. Vanaf de vijftiende eeuw wordt verteld dat hij in zijn jeugd een brandend huis door een gebed of een brandende stad met één emmer water heeft geblust. Een legende uit de negende eeuw beschrijft hoe een vrouw zijn lijk

met twee lastdieren wegbrengt. Wanneer de ossen onder de sterke zon uitgeput raken, smeekt ze God om hulp. Plotseling ontspringt een waterbron. De dieren drinken en zetten gesterkt hun tocht naar de begraafplaats voort. Tot op vandaag lessen pelgrims hun dorst aan de Floriansfontein. Volgens een andere legende spoelt Florianus' lichaam aan op een rots. Een adelaar bewaakt het lichaam tot de vrome Valeria het begraaft op haar landgoed. In Oostenrijk en in het gebied van de Habsburgers heeft de verering van Florianus niet alleen een volkse traditie, maar ook een politieke functie. Hier geldt hij als beschermheilige tegen aanstormend gevaar, in het bijzonder de vijanden uit Turkije en het Oosten. Vandaag duikt zijn naam ook op in een mentaliteit die vooral in de politiek en de economie zijn weg vindt. In het Duitstalige gebied omschrijft het *Sankt-Florian-Prinzip* (in Oostenrijk het *Floriani-Prinzip*) de houding om problemen niet op te lossen, maar door te schuiven naar anderen. In de hedendaagse wereld lijkt het bijna een gewoonte om zichzelf te beschermen tegen alles wat

onaangenaam is. Vanuit een egocentrische ingesteldheid is het vanzelfsprekend dat de 'medemens' of de volledige samenleving opdraait voor een probleem dat niet zelden door een individu is veroorzaakt. Een gebrek aan verantwoordelijkheid en solidariteit ligt aan de basis van de hedendaagse economische, financiële en sociale crisis. Waar de 'wij'-vorm normaliter instaat voor de som van het 'ik' en het 'jij', slorpt het 'ik' de andere 'jij' op, zodat de 'wij'-maatschappij niet langer mogelijk is. Populair is een spreuk die vermoedelijk afkomstig is van een ironisch bedoelde votieftafel en het principe in al zijn bondigheid scherp uitlegt: „Heilige Florianus, spaar mijn huis, steek andere huizen aan.” Dit baatzuchtige denken staat in fel contrast met de mentaliteit van een man die door zijn consequente geloofsovertuiging en zijn naastenliefde resoluut voor de gemeenschap koos.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 8041 7.

Omroep

29 oktober, 22.50 uur, IKON via Nederland 2. In *Holland Doc* de documentaire *Land zonder koning*. In maart laatst vertrok de 85-jarige Nicolaas Jouwe met zijn twee jongste kinderen op een onverwachte missie naar Indonesië, het land van de voormalige vijand. Ooit was hij immers de veelbelovende jonge leider van een Papoea-natie in wording. Onder de bezielende leiding van Hollandse leermeesters bekwaamde Jouwe zich in de jaren 1950 tot een gepassioneerde politicus die zijn volk zou leiden naar onafhankelijkheid. Maar zover kwam het niet. Papoea werd een provincie van Indonesië en Jouwe week uit naar Nederland.
3 november, 22.55 uur, IKON via Nederland 2. Aflevering 2 van *Paul Rosenmöller en de val van de Muur*. Vandaag *Polen, verdwenen solidariteit*. Al een half jaar vóór in Berlijn de muur omver gaat en de rest van het Warschaupact afbrokkelt, heeft Polen zijn eerste vrije verkiezingen die resulteren in een niet-communistische leider. Hoe komt het dan toch dat Polen vaak niet eens wordt genoemd in overzichten van die historische omwenteling?

De vrome kudde

Kop koffie Ingezonden door Hans Clossé

Gisteren zat ik rustig televisie te kijken, toen plotseling de bel ging. Staat daar zo'n Jehova's getuige voor de deur. Ik zwaai de deur breed open en maak een uitnodigend gebaar:
– Komt u binnen en gaat u zitten. Wilt u misschien een kop koffie, of liever iets fris?

Zegt die man wat aarzelend:
– Nou, graag dan.

Waarop ik:
– En dan mag u me nu vertellen wat u te zeggen heeft.

Waarop die Jehova:
– Ik heb geen idee! Ik ben namelijk nog nooit zo ver gekomen...

Glas bier Ingezonden door Peter Boshoeff

– Ober, breng je me een glas bier terwijl ik hier op een meisje zit te wachten?

– Licht of donker, meneer?

– Zeg eens, onbeschaafde vlegel, wat heb jij daarmee te maken?

Glas wijn Ingezonden door Martine Coremans

In de klas:

– Wie weet de Bordeaux liggen?

– Ik, meester! Bij ons in de kelder.

VLAAMSE PUZZELS
DEPUZZELAAR
Uitgeverij Jacques Gilliéron bvba
Antwerpen Telefoon (03)658.91.53 - 658.00.53

Zweedse kruiswoordpuzzel.
Méer van deze Zweedse puzzels vindt u in de volgende Vlaamse puzzeltijdschriften van 'De Puzzelaar' t.w. De Stad Stockholm en De Viking.
Bij uw dagbladhandelaar verkrijgbaar.

Oplossing van de puzzel van vorige week: PRESTATIE

kledingstuk	↓	gelovige	↓	slede	↓	werk v.e. componist	↓	onderricht	↓	deel v.d. voet
snack	→	bloeiwijze	↓	geneesmiddel	↻	8	↓	aansteller	↓	↓
Afrikaans land	→					houding	→	7		
kamerplant	→								dun	
sterke-drink	→	zangnoot	→			teken	→		↓	
		tuinkamer				buislamp	↓			
		4				lidwoord	→			vracht
werkelijk	↻					rivier in Duitsland met name	→	6	↓	↓
soort wijn	3					moederlandbouwwerktuig	↻			in opdracht
				ter inzage						↓
bijwoord	→			balsport	↻					9
naar	→									↓
						voorzetsel	→	2		

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven • Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---